

Vlaams
Parlement

ingediend op **191** (2019-2020) – Nr. 1
22 januari 2020 (2019-2020)

Verslag

namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening
en Energie
uitgebracht door Freya Perdaens

van het verslagmoment
over de Europese Ministerraad Milieu
van 19 december 2019

Samenstelling van de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie:

Voorzitter: Carina Van Cauter.

Vaste leden:

Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Andries Gryffroy, Freya Perdaens, Wilfried Vandaele;

Bart Claes, Leo Pieters, Sam Van Rooy;

Tinne Rombouts, Koen Van den Heuvel;

Gwenny De Vroe, Carina Van Cauter;

Johan Danen, Mieke Schauvliege;

Bruno Tobback.

Plaatsvervangers:

Annick De Ridder, Marius Meremans, Joris Nachtergaele, Axel Ronse, Nadia Sminate;

Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin, Wim Verheyden;

Robrecht Bothuyne, Lode Ceyssens;

Willem-Frederik Schiltz, Bart Tommelein;

Chris Steenwegen, Tine Van den Brande;

Hannes Anaf.

Toegevoegde leden:

Jos D'Haese.

INHOUD

1. Toelichting door Marjan Decroos	4
1.1. Belgische Permanente Vertegenwoordiging – Algemene Afvaardiging van de Vlaamse Regering	4
1.2. Actuele dossiers in de Raad Leefmilieu	5
1.3. Horizontale dossiers	8
1.4. Data Raden Leefmilieu	9
2. Vragen en opmerkingen van de leden	9
3. Antwoorden	9
4. Aanvullende vragen en antwoorden	11
Gebruikte afkortingen	12
Bijlage: zie de dossierpagina van dit document op www.vlaamsparlement.be	

De Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie hield op 7 januari 2020 een gedachtewisseling over de Europese Ministerraad Milieu van 19 december 2019. Marjan Decroos, attaché Milieu en Dierenwelzijn van de Algemene Afvaardiging van de Vlaamse Regering bij de Permanente Vertegenwoordiging van België bij de EU, bracht verslag uit.

De bij de toelichting gebruikte presentatie is te vinden op de [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlement.be.

1. Toelichting door Marjan Decroos

1.1. Belgische Permanente Vertegenwoordiging – Algemene Afvaardiging van de Vlaamse Regering

Marjan Decroos legt uit dat de Permanente Vertegenwoordiging de officiële vertegenwoordiging is van België bij de Europese instellingen. Het is een soort ambassade die deel uitmaakt van de FOD Buitenlandse Zaken. Aan het hoofd staat de Permanent Vertegenwoordiger, een functie die sinds het vertrek van François Roux wordt waargenomen door zijn adjunct Jan Hoogmartens, tot een nieuwe wordt afgevaardigd. Er zijn een honderdtal medewerkers, diplomaten van de FOD Buitenlandse Zaken, maar ook gedetacheerde ambtenaren van andere overheidsdiensten, zowel federale als uit de deelstaten.

De Vlaamse ploeg van een twintigtal attachés, die volledig is ingebed in de Belgische vertegenwoordiging, staat onder leiding van algemeen afgevaardigde Axel Buyse. Directeur is Vicky Reynaert. In principe wordt per Vlaams beleidsdomein minstens één attaché afgevaardigd.

Vervolgens gaat de spreker in op de verschillende taken van de Permanente Vertegenwoordiging, te beginnen met haar vertegenwoordigende rol in de Raad bij de onderhandelingen over wetgeving, die de Raad immers net als het Europees Parlement kan aannemen. De spreker toont daarbij een vereenvoudigd schema van de structuur van die Raad. Twee keer per semester komen de ministers van Leefmilieu van de 28 – binnenkort 27 – lidstaten samen om knopen door te hakken, van gedachten te wisselen of een algemene benadering aan te nemen in regelgevende dossiers. Ze vinden plaats in Brussel of Luxemburg en worden voorbereid door een wekelijks vergaderend comité van Permanente Vertegenwoordigers, dat wordt afgekort als Coreper. Dat wordt op zijn beurt voorbereid in de veelvuldige vergaderingen van raadswerkgroepen zoals die van Leefmilieu.

Volgens de toerbeurtregeling die volgt uit het samenwerkingsakkoord van 1994 zit de Vlaamse minister in de Belgische stoel in de Raad Leefmilieu van 1 juli 2019 tot en met 30 juni 2020. Minister Zuhair Demir voert daarin het woord op grond van de Belgische positie die is afgesproken in de DGE-coördinatievergadering binnen de FOD Buitenlandse Zaken. In het Coreper neemt de ambassadeur het standpunt in dat hem is aangeleverd door de attaché na een briefing. In de raadswerkgroepen nemen de attachés het Belgische standpunt in, dat in het geval van Leefmilieu wordt gecoördineerd in het Coördinatiecomité Internationaal Milieubeleid (CCIM). De spreker onderstreept dat de Permanente Vertegenwoordiging zelf geen standpunt vormt maar een spreekbuis is.

Daarnaast heeft ze een diplomatiek adviserende functie, en vergezelt en brieft ze de minister in het licht van de bijeenkomsten van de Raad. Het informeren van het Vlaams Parlement over actuele dossiers begon twee legislaturen geleden, vond echter niet plaats in de vorige maar wordt thans heropgenomen.

1.2. Actuele dossiers in de Raad Leefmilieu

Wat de actuele context betreft, werd het voorbije jaar onderhandeld over het nieuwe financieel kader voor de komende zeven jaar, ging veel energie naar de brexit, en begon in mei een nieuwe legislatuur met een nieuwe strategische agenda. Het is nog wachten op het werkprogramma, maar de publicatie van de Green Deal op 11 december 2019 gaf alvast een voorsmaak voor de komende twee jaar. Op de inhoud komt ze later terug. In weerwil van het roterende voorzitterschap, dat thans voor het eerst in Kroatische handen is, keren al jaren dezelfde prioriteiten terug bij Leefmilieu: klimaat, biodiversiteit en circulaire economie.

Klimaat

Sinds een jaar ligt een belangrijke publicatie van de Commissie op tafel, met name de mededeling van de langetermijnstrategie ter vermindering van de broeikasgasemissies, met als horizon 2050. Het analytische document beschrijft meerdere scenario's waaronder klimaatneutraliteit. Ondertussen zijn er verschillende gedachtewisselingen aan gewijd door de Raden Leefmilieu, Energie, Concurrentievermogen, Transport, Algemene Zaken, Landbouw, Ecofin, Werkgelegenheid en Sociale Zaken. Dat dit niet alleen in Leefmilieu aan bod kwam, is een bewuste keuze geweest van de opeenvolgende voorzitterschappen, onderstreept de spreker.

De Europese Raad van juni 2019 deed een eerste poging om tot een beslissing te komen over de doelstellingen, maar dat is niet gelukt. In de plaats werd gevraagd aan de Raad en de Commissie om het werk voort te zetten, met het oog op transitie naar een klimaatneutrale EU, in lijn met het Akkoord van Parijs. Tegelijk drong de Raad erop aan om voor het einde van het jaar tot een conclusie te komen met het oog op de aanname en neerlegging van een langetermijnstrategie in het begin van 2020.

Vervolgens is die doelstelling bekrachtigd op de Europese Raad van 12 december 2019, de eerste onder voorzitterschap van Charles Michel, met het voorbehoud dat één lidstaat – Polen – zich in dit stadium niet kan verbinden tot de implementatie van de doelstelling. De spreker gewaagt van een gemengd succes.

Ander terugkerend punt was de voorbereiding van de COP 25 van de UNFCCC in Madrid. Dergelijke conferenties worden steeds voorbereid door de aanname van raadsconclusies door de Raad Leefmilieu, waarin de Europese positie wordt vastgelegd. Op 4 oktober 2019 stond daarin onder andere dat de partijen in 2020 hun nationaal vastgestelde bijdragen moeten actualiseren, wat impliceert dat de EU vindt dat ze dat zelf ook moet doen. Het voorstel om in de plaats van actualiseren verhogen te gebruiken, haalde niet de vereiste unanimiteit.

In uitvoering van de Governanceverordening, in het kader van het klimaat- en energiepakket dat enkele jaren geleden werd goedgekeurd, worden nationale energie- en klimaatplannen gevraagd. Volgens de strikte timing moesten begin vorig jaar de ontwerpen ingediend worden, waarop in het midden van het jaar 2019 door de Commissie gereageerd werd, gevolgd door een gedachtewisseling in de Raad Energie. Uiteindelijk zijn volgens het schema de definitieve plannen ingediend op het einde van het jaar 2019, ook het Belgische.

Een eerder technisch dossier dat op tafel ligt, is de herziening van de verordening 2015/757 betreffende de monitoring, de rapportage en de verificatie van kooldioxide-emissies door maritiem vervoer. Het gaat om de stroomlijning van de IMO-terminologie met het Europese systeem. In het vorige najaar nam de Raad een positie in op ambassadeursniveau, waarover nu nog onderhandeld moet worden met het Europees Parlement.

Maar ook in de toekomst valt nog heel wat te verwachten op het vlak van klimaat, aangezien het weliswaar niet de enige maar wel een belangrijke pijler vormt van de Green Deal. Een aantal van de daarin aangekondigde acties wordt al in de eerste honderd dagen verwacht, zoals de Europese Klimaatwet, waarin de 2050-doelstellingen worden vastgelegd. Zij wordt nog dit voorjaar verwacht. De presentatie vindt plaats op de Raad Leefmilieu van 5 maart 2020, gevolgd door een gedachte-wisseling in de Raad Leefmilieu op 22 juni 2020. De spreker verwacht dat de besprekingen min of meer parallel zullen lopen met die over de door het Akkoord van Parijs opgelegde langetermijnstrategie. Onzeker is echter vooralsnog in welke vorm de langetermijnstrategie zal worden ingediend bij de UNFCCC (bijvoorbeeld in de vorm van deze wet dan wel de genoemde raadsbeslissing als zodanig).

In de Green Deal wordt verder een plan van aanpak aangekondigd om de huidige EU-2030-reductiedoelstelling van 40 procent te verhogen. Als het hele 2030-maatregelenpakket wordt uitgevoerd, komt men al ongeveer aan 45 procent. De nieuwe Europese Commissie maakte duidelijk dat ze die ambitie nog wil verhogen, ten minste tot 50 procent, terwijl de Green Deal zelfs 55 procent aanhaalt, met daarbij het voorbehoud dat het op verantwoorde wijze moet gebeuren. In een latere fase moet het genoemde maatregelenpakket daarop afgestemd worden. Ook dit aspect is verstrengeld met de internationale ontwikkelingen, want tegen de COP in Glasgow moet de EU haar 2030-doelstellingen actualiseren. Mogelijk komt daarvan een bespreking in de Raad Leefmilieu van 5 maart 2020.

Het aangekondigde Europese klimaatpact lijkt haar vooral wervend bedoeld, als een soort forum waarop belanghebbenden als steden hun bijdrage kunnen indienen, eerder dan als een wet.

Heel snel verwacht ze ook een voorstel over een financieringsfonds om de transitie te helpen van steenkoolafhankelijke regio's, al wordt dit allicht eerder opgenomen in de discussies over het meerjarig financieel kader dan door de Raad Leefmilieu, waarbij ze wijst op de band met de cohesiemiddelen.

Tot slot kondigt de Green Deal voor 2021 de herziening aan van de 2030-wetgeving over emissiehandel, inspanningsverdeling, landgebruik, verandering in landgebruik en bosbouw (LULUCF), energie-efficiëntie, hernieuwbare energie en de CO₂-normen voor voertuigen in het licht van een geactualiseerde doelstelling. Ook de Energiebelastingrichtlijn zal worden herbekeken, nadat eerdere onderhandelingen nooit unanimititeit bereikten. Deze keer wil de Commissie echter afspreken om de besluitvorming volgens een gekwalificeerde meerderheid te laten verlopen. Doel is om voortaan meer rekening te houden met de CO₂-inhoud van energieproducten. Verder vermeldt de Green Deal een 'carbon border adjustment mechanism' voor concurrentieverstorende import van producten uit regio's zonder strenge klimaatregelgeving. Mogelijk komt daarover een voorstel in 2021.

Ook belangrijk is dat er een nieuwe EU-strategie voor aanpassing aan klimaatverandering komt. Dat onderwerp wordt besproken op de informele Raad Leefmilieu van 21 en 22 april 2020.

Biodiversiteit

Volgende prioritair thema is biodiversiteit, waarover een internationale conferentie plaatsvindt in Kunming – China – in oktober 2020. Tijdens het Finse voorzitterschap werden raadsconclusies aangenomen over het streven naar een Europese bossenstrategie post 2020, in de Green Deal wordt dit inderdaad aangekondigd.

Daarnaast verscheen op 23 juli 2019 een mededeling over EU-actie om de bossen wereldwijd beter te beschermen, waarover raadsconclusies werden aangenomen door de Raad Landbouw op 17 december 2019. De Green Deal kondigt maatregelen

aan die mikken op waardeketens die vrij zijn van ontbossing, niet alleen voor hout, waarvoor al een label bestaat, maar ook voor andere producten als soja.

De raadsconclusies van de Raad Leefmilieu van 19 december 2019 dringen aan op een ambitieuze, realistische en coherente EU-biodiversiteitsstrategie voor 2030 en op de integratie van biodiversiteit in alle relevante sectoren. Zij werd ook aangekondigd in de Green Deal, met inbegrip van de aandacht in alle sectoren. De spreker kijkt uit naar de presentatie in het voorjaar, gevolgd door het beleidsdebat in de Raad Leefmilieu van 22 juni 2020.

Circulaire economie

Circulaire economie is de derde grote prioriteit sinds het in 2010 onder Belgisch voorzitterschap voor het eerst op tafel kwam. Ook het Finse voorzitterschap maakte er een onderwerp van en legde de band met de mogelijke winst op het vlak van reductie van broeikasgasemissies en tegengaan van biodiversiteitsverlies. Een en ander werd in raadsconclusies geformaliseerd door de Raad Leefmilieu van 4 oktober 2019.

In 2020 wordt een nieuw actieplan voorgesteld in opvolging van dat van 2016, waarin onder meer een initiatief zal worden genomen rond duurzame producten en gefocust wordt op specifieke sectoren zoals eerder voor plastics. Ze noemt textiel, bouw en elektronica.

Water

Hoewel het geen politieke prioriteit vormde, werd de voorbije jaren toch heel wat wetgevend werk verricht rond water. De Drinkwaterrichtlijn van 1998 werd herzien, nadat de besprekingen over het voorstel dat de Commissie op 2 februari 2018 lanceerde, recent werden afgerond onder het Finse voorzitterschap. Naast nieuwe normen vermeldt ze de nieuwe, risicogebaseerde benadering, waaraan Vlaanderen actief heeft meegewerkt vanuit zijn ervaring. Het resultaat mag er zijn, al moeten de teksten nog afgerond worden. De spreker verwacht niettemin publicatie in het voorjaar 2020. Interessant is ook de toevoeging van een deel over toegang tot drinkwater, merkt ze nog op. Het gaat om een primeur, want voor het eerst werd gereageerd op een Europees burgerinitiatief dat een miljoen handtekeningen verzamelde. Een en ander zal moeten omgezet worden in Vlaamse regelgeving.

Een ander wetgevend waterdossier in het voorbije jaar betrof een verordening over minimumvereisten voor het hergebruik van afvalwater voor irrigatiedoeleinden in de landbouw, een praktijk waar Zuid-Europese landen al veel ervaring mee hebben. Doel is vertrouwen wekken bij de consument en veiligheid voor mens en omgeving garanderen, maar ook aanpassing aan klimaatverandering en circulaire economie maken deel uit van de context. De besprekingen werden succesvol afgerond onder Fins voorzitterschap in december 2019.

Tot slot wat water betreft, rondde de Commissie recent de fitness check af van de kaderrichtlijn Water en de evaluatie van de richtlijn Stedelijk Afvalwater. De mededeling daarover is voorwerp van gedachtewisseling in de Raad Leefmilieu van 5 maart 2020, met mogelijk raadsconclusies op 22 juni 2020.

Chemische stoffen

Ook over chemische stoffen bestaat heel wat Europese regelgeving, zoals REACH, maar ook over biociden, pesticiden en farmaceutica. De fitness check van juni 2019 werd echter niet grondig besproken. Er wordt al een tijd gewacht op het uitschrijven van een strategie voor een niet-toxische leefomgeving, zoals gevraagd door het in 2020 aflopende zevende milieuactieprogramma. De Green Deal kondigt

alvast een strategie 'chemicals for sustainability' aan tegen de zomer. Verder moeten in juni 2020 raadsconclusies worden geformuleerd ter voorbereiding van de internationale conferentie over chemicaliënbeheer.

Luchtkwaliteit

Ook over luchtkwaliteit verscheen recent een fitness check. De raadswerkgroep start daarover besprekingen met het oog op de aannahme van raadsconclusies door de Raad van 5 maart 2020. Een van de belangrijkste onderdelen wordt allicht het voorstel van de Commissie om bepaalde normen meer in lijn te brengen met de aanbevelingen van de WHO.

1.3. Horizontale dossiers

Evaluatie zevende milieuactieplan – naar een achtste milieuactieplan?

De Raad heeft aangedrongen bij de Commissie om een nieuw milieuactieplan voor te stellen, dat het kader moet vormen voor de wetgevende acties van Raad en Parlement in de komende zeven jaar. De Commissie kondigde in haar Green Deal effectief aan dat dat in 2020 zal worden voorgesteld, gevolgd door het normale onderhandelingsproces tussen Raad en Parlement. Er wordt een gedachtewisseling gepland in de Raad Leefmilieu van juni 2020.

'Zero pollution'-actieplan voor water, lucht en bodem

Aangekondigd in de Green Deal voor 2021 is het actieplan nulvervuiling voor water, lucht en bodem, al zijn er nog weinig indicaties over de inhoud. De spreker is benieuwd, want een eerder voorstel voor een bodemrichtlijn raakte niet afgerond.

Duurzame financiering

Buiten de Raad Leefmilieu valt het aspect duurzame financiering, dat uitvoerig aan bod komt in de Green Deal. Het gaat dan onder meer over taxonomie of aangepaste btw-tarieven voor duurzame producten.

Integratie duurzame ontwikkelingsdoelen in het Europees semester

Interessant is ook de herziening van het Europees semester, waarin de economische en werkgelegenheidsvorderingen van de lidstaten worden gemonitord, door de opname van duurzaamheids- en milieuaspecten. Een vraag die al lang leeft, is immers die naar de integratie van de duurzame ontwikkelingsdoelen van de VN.

Meerjarig financieel kader

Laatste horizontaal dossier is het meerjarig financieel kader, waarover al anderhalf jaar onderhandeld wordt. De voortgang is echter niet fameus. Het voorstel van verordening inzake de vaststelling van een programma voor het milieu en klimaat-actie (LIFE) is goed voor 5,45 van de 378,9 miljard euro voor de rubriek natuurlijke rijkdommen en milieu, die ook het gemeenschappelijk landbouwbeleid omvat, wat de verhoudingen weergeeft. De onderhandelingen over de aparte instrumenten zijn weliswaar succesvol afgerond, waarbij alleen nog het specifieke cijfer ingevuld moet worden. Alleen voor het GLB en het cohesiefonds zijn de inhoudelijke onderhandelingen nog niet afgerond, evenmin als die over de hoogte van het totale budget en de bijhorende herverdelingseffecten. Daarbij moet dan nog gewezen worden op de context van besparingen en nieuwe prioriteiten als klimaat, migratie en defensie. Belangrijk is wel dat er sprake is van de mainstreaming van het klimaat, waaraan 25 procent van het budget moet kunnen toegewezen worden, en

dat ook in andere fondsen als GLB, Horizon Europa of de cohesiefondsen sprake is van 'climate proofing'.

1.4. Data Raden Leefmilieu

Afsluitend toont de spreker nog een dia met de data van de komende vergaderingen van de Raad Leefmilieu. De onderwerpen heeft ze al eerder aangebracht, ook al kunnen er nog nieuwe aan de agenda toegevoegd worden. Het Kroatische voorzitterschap wil graag zijn informele raad focussen op klimaatfinanciering, aanpassing aan klimaatverandering, biodiversiteit en de bescherming van het mariene milieu tegen zwerfvuil.

2. Vragen en opmerkingen van de leden

Freya Perdaens heeft een vraag over de voedselproductie. Zullen technologieën als kweekvlees en plantaardige vleesvervangers deel uitmaken van de strategie Farm to Fork, die een onderdeel vormt van de Green Deal?

Mieke Schauvliege begrijpt dat de toelichting regelmatig zal terugkeren. Verder wil ze weten hoe een fitness check tot stand komt. Hoeveel lidstaten moeten daarom vragen? Welke zijn er de laatste jaren geweest?

Johan Danen peilt naar de status van de Green Deal die op 11 december 2019 gepubliceerd werd. Is het document definitief of kan het voortdurend aangepast worden? Hoe verloopt het proces verder nadat op 12 december 2019 de doelstelling van klimaatneutraliteit is bekrachtigd, hoewel Polen zich niet heeft verbonden? Hoe ziet de weg naar de verdeling van de inspanningen over de lidstaten eruit? Klopt het dat de in 2019 ingediende klimaat- en energieplannen in 2020 serieus geüpdatet moeten worden? Het lid informeert ook naar status, inhoud en bedoeling van de genoemde Klimaatwet. Gaat de nieuwe Drinkwaterrichtlijn ook over de aanpak van nieuwe pollutanten als nano- en microplastics of hormoonverstorende stoffen? Is er al eensgezindheid over welke luchtkwaliteitsnormen precies aangepast zullen worden aan de strengere WHO-normen?

Chris Steenwegen vraagt naar de uitkomst van de fitness check van de kaderrichtlijn Water.

3. Antwoorden

Technologische vernieuwingen inzake voedselproductie

Marjan Decroos las in de mededeling dat al vanaf het begin de nadruk wordt gelegd op nieuwe technologieën en wetenschappelijke ontdekkingen, en de opportuniteiten die ze bieden. Ze denkt dan ook dat wat Freya Perdaens noemt, een aspect is dat aan bod kan komen.

Fitness checks

Fitness checks zijn als instrument ingezet door de vorige Europese Commissie, die sterk de nadruk legde op betere regelgeving en kritische omgang met administratieve last. Het is gericht op de evaluatie van een groep van samenhangende richtlijnen om te kijken of het geheel effectief en efficiënt is. In haar domein zijn er geweest over chemische stoffen, water en lucht. Een dergelijke oefening is redelijk uitgebreid en zeer analytisch. Het initiatief komt niet van de lidstaten of het Europees Parlement maar van de Commissie zelf. Op de vraag van *Mieke Schauvliege* antwoordt *Marjan Decroos* nog dat het voor de volgende wachten is op het programma van de nieuwe Commissie, al zijn volgens haar de belangrijkste reeds achter de rug. Afval is nog een mogelijkheid, maar sommige van die

richtlijnen zijn nog recent herzien, terwijl de check toch een zekere stabilisering veronderstelt. Verder is het antwoord van de Raad en het Europees Parlement op de resultaten wisselend. Ze heeft nog geen kennis genomen van de inhoud van de fitness check over de kaderrichtlijn Water maar weet wel dat het voorzitterschap er aandacht aan wenst te besteden in gedachtewisselingen. Een van de elementen is natuurlijk de doelstelling om tot een goede watertoestand te komen in 2027.

Green Deal

Volgens de spreker moet men de Green Deal zien als een werkprogramma van de Europese Commissie, waarin staat wat zij de komende twee jaar van plan is op tafel te leggen. Ze verwacht bovendien dat in de verdere voorbereiding, ondanks de tijdsdruk, sprake zal zijn van publieke consultatie en bevraging van experts. Anderzijds is het werk niet af, maar moet het eigenlijk nog beginnen, want de vraag is hoe de Raad en het Europees Parlement als wetgevers zullen reageren op de geformuleerde intenties. Daarvan vindt zij de integratie van duurzaamheid en leefmilieu in andere sectoren de meest innovatieve. Ze onderstreept dat het niet gaat om een werkversie maar om een tekst die grondig besproken is, wat impliceert dat wat er niet instaat, allicht bewust is weggelaten.

In haar conclusies van december 2019 zegt de Europese Raad dat hij in juni 2020 zal terugkomen op de langetermijndoelstellingen, maar zij verwacht niet dat daarop – en dus op Polen – gewacht zal worden om het nodige te doen in het kader van het Akkoord van Parijs en UNFCCC.

De Europese Klimaatwet is iets nieuws. In de Green Deal staat nog niet zoveel, behalve dat ze zal gaan over de vastlegging van de doelstelling van klimaatneutraliteit in 2050 in wetgeving. Belangrijk verschil met een beslissing van staats- en regeringsleiders is dat wetgeving op basis van het EU-verdrag met een gekwalificeerde meerderheid wordt aangenomen. Doel is zekerheid geven aan investeerders over de richting. De Green Deal bevestigt tevens dat elke sector zijn deel moet doen om de doelstelling te halen.

Wat de verdeling over de lidstaten betreft, zal alle wetgeving van de voorbije jaren opnieuw op de schop moeten als de 2030-doelstelling wordt herzien, met inbegrip van de verordening over inspanningsverdeling, al kan men de ambitieverhoging ook opvangen met een meer ambitieuze Emissiehandelsrichtlijn of meer ambitie op het vlak van energie-efficiëntie en hernieuwbare energie, zodat men niet hoeft te raken aan de bestaande verdeling. Anderzijds denkt de spreker niet dat lidstaten nu al klaar zijn om over het hele pakket opnieuw te gaan onderhandelen. Er zal heel wat studie- en massagewerk aan vooraf moeten gaan. Daarom ook is dit element niet opgenomen in de eerste honderd dagen en staat er bewust 2021. Ook het genoemde 'carbon border adjustment mechanism' is heel belangrijk in deze context, heeft de Commissie goed begrepen.

Wat precies gebeurt met de klimaat- en energieplannen in 2020 valt waarschijnlijk in de Governanceverordening te lezen. In elk geval zal de Commissie grondig naar de nationale plannen kijken en is het verhaal niet afgelopen met de indiening.

Nieuwe polluenten en de Drinkwaterrichtlijn

Zij verzekert verder dat de nieuwe polluenten aan bod komen in de herziening van de Drinkwaterrichtlijn. België en Vlaanderen hebben in het kader van de risico-gebaseerde benadering aangedrongen op de uitwerking van een 'watchlist'-mechanisme voor nieuwe en opkomende stoffen. Die moeten door lidstaten opgevolgd worden en als ze een probleem blijken te vormen, kunnen ze met een parameterwaarde opgenomen worden in de bijlage.

Luchtkwaliteitsnormen

Van de pollutanten waarvoor de Europese norm sterk verschilt van die van de WHO, wordt PM 2.5 specifiek vermeld.

4. Aanvullende vragen en antwoorden

Chris Steenwegen vraagt hoe Europa inschat of de nationale plannen in staat zijn om de doelstellingen te bereiken, en in hoeverre het in staat is de impact van maatregelen te meten. Hanteert men een bepaald systeem? Heeft België als lidstaat ook de andere vereiste plannen in 2019 ingediend, met name de langetermijnstrategie en het Nationaal Adaptatieplan?

Johan Danen vraagt of hij juist begrepen heeft dat de Green Deal een maximum-programma is waaruit nog dingen kunnen wegvallen.

Marjan Decroos verwacht dat de Commissie wel degelijk al de voorziene initiatieven uit de Green Deal op tafel zal leggen. Of ze even vlot door bijvoorbeeld de Raad van Ministers zullen worden goedgekeurd, is echter iets anders.

Wat de inschatting van de door de lidstaten voorgestelde maatregelen betreft, beschikt de Commissie over rekenaars en analisten om de nationale plannen te beoordelen, maar ook voor de berekening van haar eigen strategie en modellen. Ze wijst voorts op de expertise van het Europees Milieuagentschap op het vlak van monitoring, en gaat ervan uit dat de nationale plannen met dezelfde rigueur worden benaderd. Niet alles is evenwel even meetbaar, merkt ze op.

Het definitieve Nationaal Energie- en Klimaatplan werd inderdaad tijdig ingediend bij Europa. België heeft voor de indiening van zijn langetermijnstrategie, deadline was 1 januari 2020, een maand uitstel gevraagd en verkregen. Deze langetermijnstrategie werd dus nog niet ingediend bij Europa. De bedoeling is dat deze Klimaatstrategie 2050 deze maand op het Overlegcomité wordt goedgekeurd en nadien aan de Commissie wordt bezorgd. De Belgische strategie voor adaptatie werd mee opgenomen in de Klimaatstrategie 2050. Hiervoor werd geen apart plan ingediend. De Nationale Adaptatiestrategie dateert van 2010, het Nationaal Adaptatieplan eindigt in 2020, hiervoor zal een nieuw Nationaal Adaptatieplan worden opgemaakt tegen het einde van 2020. Voor het Nationaal Adaptatieplan is er geen deadline vanuit Europa opgelegd.

Carina VAN CAUTER,
voorzitter

Freya PERDAENS,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

CCIM	Coördinatiecomité Internationaal Milieubeleid
COP	Conferentie van de Partijen
Coreper	Comité van permanente vertegenwoordigers van de regeringen der lidstaten bij de Europese Unie
DGE	Directoraat-generaal
Ecofin	Raad van Ministers van Economische Zaken en Financiën (van de Europese Unie)
EU	Europese Unie
FOD	Federale Overheidsdienst
GLB	gemeenschappelijk landbouwbeleid
IMO	International Maritime Organization (van de Verenigde Naties)
LIFE	L'Instrument Financier pour l'Environnement (van de Europese Unie)
LULUCF	Land use, land-use change, and forestry
PM	particulate matter
REACH	Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals
UNFCCC	United Nations Framework Convention on Climate Change
VN	Verenigde Naties
WHO	World Health Organization